

Franz Wolf

**Programma, Quo Rector Universitatis Rostochiensis, Franciscus Wolfius,
Philosophiae Magister, & Log. P. P. Ad eundum exequias; Quas ... Wendulae
Schlutowin Viri ... Dn. Danielis Lipstorpii U. I. D. quondam in Academia Regia
Upsaliensi P. P: celeberrimi ... Cives Academiae ad unum omnes peramanter
invitat : [P.P. sub Sigillo Rectoratus X. Iulii Anno 1674.]**

Rostochii: Kilius, [1674]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/pnn756285925>

Druck Freier Zugang

riac
orum
ingenium.

Kl. 241. (3.) <son>

PROGRAMMA,
Quo
RECTOR
UNIVERSITATIS ROSTOCHIENSIS,
FRANCISCUS
WOLFIUS.

Philosophiæ Magister, & Log. P. P.

Adeundum exequias;

Quas

Fæmina honestissima, omniq[ue] virtutum sui sexus
apparatu ornatisima

WENDULÆ S[an]ctutowin

VIRI

Nobilissimi, Amplissimi atque Consultissimi
DN.

DANIELIS LIPSTOR-

PII, U. J. D. quondam in Academiâ Regiâ Upsaliensi P. P.
celeberrimi, nunc verò Amstelodami Legationum Referen-
darii longè gravissimi, conjugi,

MOESTISSIMUS VIDUUS & MATER

superstites

Hodiè horâ primâ in templo Mariano paratas
cupiunt

Cives ACADEMIAE ad unum omnes pera-
manter invitat.

ROSTOCHII, Typis JOHANNIS KILII, Universit. Typogr.

1770 f

On sine ratione solers Poëtarum industria Morti
volatum, atrasque alas affinxit. Ita enim Horat. l.
2. Satyr. 1. *Mors atris circumvolat alis.* & rursus l.
2. Carm. od. 17. *volucrisq; fati tardavit alas.* Signi-
ficare citra dubium voluerunt, incredibilem esse
mortis celeritatem, eam imminere nostris cervi-
cibus, ante etiam quam arbitremur, neminemq;
ejus leges, aptet sibi licet pennas volucrum, evitare & effugere
posse. Atras vero fecerunt alas, colorem tristitiae luctusq; indicem
denotaturi, cum plerumque discessus hominum ex hac vita con-
sanguineorum amicorumq; pectora summi luctus acerbitate per-
tentare, tristitiae obnubilare & in lachrymas veluti resolvere soleat.
Ecquis enim, penetrante se ad plures, quem arctiori necessitudinis
vinculo sibi adstringere voluit Natura, è genere siccoculo, ut lo-
quitur Comicus, pumiceos habeat oculos, qui non queat lachry-
mam exorare, ut exspuant unam modò? qui non imitamentis sal-
tem tristitiae dolorem mentiatur? Celeritate illâ quid rapidius;
volucris est perniciosa, ventum navesque longo post se intervallo re-
linquit. Conscendas licet caput inter nubila condentes turriū sum-
mitates; Enitaris in præruptas montiū altitudines; Abscondare ini-
mis terræ visceribus; confugias in munimenta inexpugnabilia, ad
quæ omnis hosti aditus interclusus, auffugias in extremos mundi
angulos, semper à latere hæredit mors fidus Achates, nec latum
digitum à te discedet. Quod Poëta de tumultibus mentis curisque
canit, omnium optimè in mortem quadrare potest: *Scandit eratas*
vitiosa naveis Cura: nec turmas equitum relinquit, ocyer cervis, &
agente nimbus ocyer Euro. Horat. l. 2. carm. od. 16.) Neque est, quod
quispiam se ab hac conditione exemptum putet. Quid enim?

Pallida mors aequo pulsat pede pauperum tabernas,

Regumq; turreis l. l. od. 4.

Omnis

Omneis una manet nox.

Et calcanda semel via letbi.

Mista senum ac juvenum densantur funera. Nullus

Seva caput Proserpina fugit. l. 1. od. 28.

Mors neque improbos despicit, neque bonos admiratur, sed sese omnibus æqualem præbet. Non pietas ullam morti indomitæ affert moram. *Dives ne prisco natus ab Inacho Nil interest, an pauper & infima de gente sub dio moreris victima nil miserantis hostis. Omnes cœdem cogimur: omnium versatur urna: serius, ocyus, sors exitura.* Evidens experientæ testimonium verba sufflaminat. Ubi tot invicti marte Imperatores? Ubi quos Roma admirata ad cœlum laudibus extulit Triumphantores? Ubi tot ingenii laude per ora doctorum volitantes VIII? Omnia putredo, fœtor, cinis, pulvis. Hanc cum certissimam impendere omnes sciant, metu tamen ejus exanimantur, & moriuntur antequam moriantur. Legimus metum mortis festinam juveni cauitudinem unica nocte accelerasse. Nunc terrent animum fœtidæ dilabentis naturæ reliquiæ, nunc ossa corrodenda vivū etiā pectus arrodunt & lancingant: Nunc deformatis pule chritudinis aspectus, illicū oculorū fuga, Eminentium pupillarum sovæ nasi elegancia deformata, flagrantia labiorum fœtida, lurida rosei oris facies, non mediocrem formidinem incutiunt, naturaliq; animum constantiæ planè exarmant. Si forte sibi subjiciant, qui dum nunc cibum summant, mox sint sumendus cibus à vermis, panico terrore attonitos edaceis depascuntur curæ. Ita Mors illis omnium terribilium terribilissimū. ejus metus inter omnes timores antiquissimus. Longe vero alia animo sessura esset sententia, si oberrantes in exteriori mortis larva oculos animosque ad interiora contemplanda avocarent. Ipsi saniores Ethnici æquioribus oculis intuiti sunt latitantia sub personâ mortis commoda. Menander, tempus hominum nundinas esse putat solennes & populosas, in quibus magna turba, fures, alex, colloquia, unde qui primus abierit meliori diversorio sit excipiendus. Euripides melius judicat non vivere quam vivere. Pyrrhon inter vitam & morrem nil interesse ajebat, & cum interrogaretur, cur igitur tu non moreris? quia nihil interest, respondebat. Epictetus longiori sed deteriori

breviorem sed meliorem vitam ab omnibus omnino præferendam esse judicat, τὸν δὲ νακόν μέγιστον Φάρμακον νομίζεται; Mors malorum maximum existimatur remedium Euripides. Mors omnium mortaliū portus est, Sotades. O mors, ne quæso patiar repulsam, quo minus ad Te veniam, tu sola malis incurabilibus mederis, & nullus dolor sequitur mortuos. Æschylus. Quid Thraces? nonne Herodoto teste, hominem fatu functum perlusum atque lætitiam terræ demadant, referentes quot malis liberatus in omni sit felicitate. Et quorsum multa? Vita nostra peregrinatio, laborum mare, sollicitudinum ilias, hominis eqvuleus. Corpus nostrum custodia carcerque animæ, sentina malorum, sarcina longe gravissima. Mors contra janua ad patriæ sedes beatas, statio & quies gravissima, læta denique catastrophe & dimissio. Morte liberatur è vinculis anima, morte exantlantur malorum confluxus, morte denique onere suo levata ad superiora evolat anima. Mors dolorum solutio & finis, vitiositatis expiatio, victoriae consummatio, securitatis ingressus, coronarum principium, bonorum initium. Quæ si Ethnici, quæsis fide divinâ non constitit, qualis nostra post fata sit futura conditio, quâ visione, quo amore, quibus gaudiis, quibus bonis, qua conversatione simus perfruit utri, quid illorum fuerit partium, qui longe eminentioris fortis non tantum quotidie illa oculis auribusque usurpant, sed etiam firmissimis Dei promissionibus, per tot secula tot homiaum comprabatis testimoniosis nientur, quorumque animis ipse Sp. S. instillat & obsignat spei hujus immotam fiduciam? At enim vero ad mortis nomen tremimus, cur ita, nescimus. Pueris certe haut multum absimiles, quos larva Manduci terret, tantoque attonitos reddit metu, ut nequidem sedari possint. Sunt enim ignari, quid in recessu habeat formidolosa illa Persona, post ubi ad maturorem perventum ætatem, se ipsos rident. Mortis formido nostræ inscitiae, saniorisque judicii defelûs indicium. Quid quæso dulitudinis suctæ vita præsens promittit? ecquid voluptates? sed haec umbra, ventus, bullæ, vanitates. Honores, divitiae, & alia quæ admirantur, homines, magno labore & molestiâ acquiruntur, majori possidentur, maximo amittuntur. Amici sâpe inimici, quantum ex ipsis suavitatis tantundem pereipias fellis. Liborum forte, felix proventus edulcabit vitam? At illâ dulcitate sâpe nihil est amarius. Voluptas carissimè empta per multos labores, per varias curas vigilatasque noctes in illis educandis insumptas, momento perire solet, ante etiam quam tres quatuorve re meantes viderint Soles. Sed quorsum noctuas Athenas? quid Soli lucem? Vedit & experta est piè nostra defuncta celebritatem mortis. Per tot locorum interposita intervalla, per tot interjecta maria, eam pernicibus alis insecura est, donec tandem ipsi atras manus injiceret. Ferebatur desideriis videndi matrem, properabat in patram, tendebat in optatissimos matris amplexus. Vix explevit desideria sua, & ecce ipsa desideratur. Videre suos voluit, dum videt, videre definit. Matris amplexus petit,

tit, & terræ matri suu excipitur. In patria /demum patriam suam iuuenit.
Gratulamur tibi piè defuncta ex animo de feliciter superato itinere. Patriæ
tuæ deliciæ, quibus nunc satiaris & affluis, sermones, quos cum beato Paren-
te socias, haut scio desideria tua huc ad matrem, maritum & liberos alegabunt
illorum potius ad te vocabunt, parilibus tecum perfruitura bonis. Interea ulti-
mum tibi vale adclamant, absentes, præsentes justa tibi indictio funere persol-
vunt, terram levem, exuviis tuis placidam analysis, tutamque quietem medullitùs
apprecantur. Nostrum fuerit studia nostra & vota illis jungere. Interea vero
pro more apud nos recepto illa memorie piè defunctæ & honori ultimo heic ve-
niunt subiungenda, quæ ex relationibus illorum, quorum pars & portio cordis
fuit, ad nos pervenerunt. Natales suos debet parentibus honestissimis. Nata hanc
lucem adspexit Anno à Christo nato M DC XXXIV. die Decembr. XXXI. Pa-
trem habuit virum Præstantissimum & eximium Dn. HENRI. CUM Schlutow/
civem, mercatorem & cerevisiarium quondam hujus oppidi laudatissimum;
Matrem vero matronam virtutibus sui sexus decoratam WENDULAM West-
phals. Avum paternum agnovit Dnm. HERMANNUM Schlutow/ civem & ce-
revisiarium hujus civitatis primarium; Aviam vero paternam Eilsche Grifefent/
matronam quondam virtutum foeminarum concursu fulgidissimam. Avo ma-
terno inclaruit viro summe Reverendo, Amplissimo & Doctissimo Dn. M. JOA-
CHIMO Westphal/ Pastore quondam ad ædem Dominicam S. Jacobo conse-
cratam meritissimo, & Ecclesiarum Rostochiensium Superintendentem gravissimo.
Avià, vero materna MAGDALENA Krauels/ foemina honestissima Dn. JO-
HANNIS Krauels/ civis quondam hujus urbis optimatis, & matronæ, ANNÆ
Kölers/ famiæ pariter probitatis & pietatis non mediocris, filiâ. Hi fuere, queis
suam Majoribus nostra in Domino defuncta originé debet, quorumq; virtutes æ-
mulari, & laudatissima vestigia premere ut potuit, ita semper adlaboravit. Quam-
primum vita hujus usurâ perfaci concessum, Parentes ejus supra laudati, dum me-
moriâ repeterent & hanc suam peccato originali contaminatam, fœdere que Dei
exclusam, hanc lucem adspexisse, suarum meritò partium esse existimarunt, ut in
foedus gratiæ divinæ recepta, sua non tantum, sed & Dei filia, hæresque regni cœ-
lestis honorumq; per Christum patorum redderetur. Omnes ad eam ope id egerunt,
ut sanctissima Baptismatis unda reatus peccati ablueretur, & sic Christo veluti ma-
rita arbori inlereretur. Semina pietatis, virtutumq; in illum sexum quadrantium
cum ipso lacte statim materno adinteriora admisit, quæ calefacta, identidemque
variis exhortationibus perfusa non obscura subsecuturæ copio sæ messis indicia dif-
fuderunt. Spem illam Tenera etiam ætas vix disciplinæ capax excitavit, dum scho-
olis ælvetæ pietate, probitate, reliquisque queis sexus muliebris ornari poterat
virtutibus, strenuâ parentum curâ innutriebatur. Nondum equidem deci-
mum quartum ætatis sua annum morientem viderat, cum jam amantissimum
sui Patrem emortuum desiderabat, lugebat. Inde matri cura, sollicitudo

que geminabatur, patris officio in ipsam simul derivato, Diminuerat vero ad obsequia paratissimus pie nostrae defunctae animus; usque enim adeo cum ipsa virtutum fructus adoleverant, ut quotidie novis incrementis matris viduae tranquillarent & exhilararent curas, hic tanta in matrem effulgente. Obedientia ut ne quidem verba vel gestus obstinate proderent spargebant vementis vestigia, illinc paratissimæ opis & rei familiaris levamenti præsentissimo coruscante affectu. Splendore & admiratione harum virtutum non tantum domestici quotidie, sed & alii perfundebantur; ita virtus non latet, sed undique radios suos diffunden do admirabili fulgore sese cordibus hominum insinuat, cunctosque admiratione in sui amorem non tantum pellicit, sed rapit, cogit. Viderat virginis hujus virtutes Vir Nobiliss, Ampliss. & Consultissimus Dn. DANIEL LIPSTORPIUS, U. J. D. pascitur earundem contemplatione admirator animus, illico habebat, Captus erat, grata liber antea detinebatur compede. Nec furtivus por varios labyrinthos oberrabat amor recta rem aggrediebatur via, faciem prælucete honestate, mōvente formosa virtutum facie, in triosecis calcarib⁹ subdentibus desideriis, eam ritè sibi despōsandam votis omnibus contendebat. Orator accedit, exorator recedit. Tandem Anno M DC LVIII, mense Mayo votorum suorum apicem conscientius soleuniter auxiliis benè, fortunante Deo, dicente Sacerdote & congratulantibus amicis celebrat Quanta felicitate initum hoc matrimonium contrahentes beatit, verbis non adsequor. Una duobus corporibus rectrix præsidere videbatur anima ita ad nutu & voluntate mariti vota nostræ defunctæ actionesq; componebantur. Non potuit non conjugii hujus felicitas omnium bonorum confluxu longe ditione & affluentior reddi. Finis ipse omnium matrimoniorum erubescere quasi videbatur, ni desideria horum conjugum latè prole expleret. Trium adeò liberorum parentem fecit Dominum conjugem, duorum filiorum, in spem nominis & seræ posteritatis, progenitorum, quorum natus major DANIEL, minor HENRICUS paternarum virtutum æmuli & heredes superant, mattisque beatus fatus suspitorum & lagri fluis lachrymarum imbris humectant; & unius filiae CHRISTINÆ WENDULÆ, quæ tamen, dum in tenera statu atque antequam etiam tres viveret hebdomadas immaturâ morte extinguitur, illa, quæ oriss vota & spes excitaverat occidens simul extinxit. Vitam, quamdiu fuit, homine, quin fidele & vivo Christi membro dignam semper vixit. Fidem in baptismo accessam pro virili fuit, ex verbo Dei larga alimenta ei subministravit, si forte huic se lumini nubes obtemperaret, id operam dedit, ut discussis tenebris pristino, si clariori nequirit, restitueretur nitori. Si aliquando, quæ humana imbec illitas, labebatur, positea facti ducta è diverticulo in viam Sp. S. gratia revertebatur. In preces effusa se suaque diuinæ clementia identidem commendabat. Virum, tanquam caput, debito reverentia, amoris intemerati, promptissimique obsequii cultu prolequuta est, Quid dicam de egregia, qua uia fuit erga omnes comitate? quid de beneficiis quibus plurimos sibi

sibi devincire voluptas fuit? quid de liberalitate insigni, cuius fontes nulli præclusi,
omnibus patuerunt. Verbo divino patulas non tantum aures, sed & cor præbuit; au-
dita memori mente reposuit, reposita in succū penitus angvine m̄q; convertit, adeo
ut quacunq; oblata occasione è promicendo pectore concredita repetere, & pro-
ut necessitas efflagitabat in rem præsentem adducere & accommodare posset. inde
tot floculi selectiores languentem s̄pē exerunt, totalexipharmacā felicissimo
eventu morbis animi adhibita, tot consolidantia dissipatas fractasque calamitati-
bus vires roborantia. Vanitatum hujus seculi contemptor foeminæ inerat animus;
altiora anquirebat, anhelabat, aliis interea ad pastum & fastum abjectis. Hypo-
cristeos Vatiniano magis odio detestabatur involvulum, verbosæ humanitati, cui
sæpius titubantibus verbis & pedibus liberalissimè indulgetur, valedixerat. Cor-
poris gestus ad mimicam gravitatem compositos, nutusque pumice velut expo-
litos aversabatur. Observabantur quotidiè inlustriori & celebriori degenti in lo-
co, Europæ emporium dixeris, mercati vultus, ossa exornata; cocta filiginis offæ,
pingvia Poppæana, Mangonia, picturis interpolatæ facies, adulterini crines, ho-
mines toti de capsula, viventes ambulantesque tabula. Ceterum tantum ab his of-
ficiis nostra absuit, quantum illa omnia à regno Cælesti abesse secreta estimatio-
ne pensabat. In propriis membra voluit nitere bonis. Purpurissatas buccas, condi-
tasque mortali arte manuque genas calcatu s̄pē pudorem prodere noverat. Unus
illi rubor placebat, quē gigneret pudor, unus ille candor, quē pareret abstinentia.
Insigni præterea moderatione animi abhorrebat à crebriore vestiū mutatione. Ri-
cas patagiatas, queis capita edificari solent, nebulas lineas, & alia syrmata, queis in-
dui solent expolita libidinum victimæ susque deq; habuit. Satius & homine Chri-
stiano dignius semper arbitrata est, si in suum Salvatorem Jesum Christum, ejus-
que meritum & gratuitas promissiones divinas, de remissione peccatorum, vera
fide pulchre ornata foret. His vestibus gavisa, hoc ornatu superba omnes
totius mundi divitias spernere, voluptates contempnere, delinimenta illecebrasq; de-
spicere didicit. Ita vixit Deo, sibi, & proximo, Cum natali filii junioris morbus,
ipſi fatalis suos simul habuit natales. Vix enim enixa erat, cum extremis infirma-
tibus detenta languelcere incepit. Templum equidem puerpera salutare denuo
potuit, sed recidivam illico passa. In graviscentibus morbi & bellorum tu-
multibus Amstelodamum Hagæ Comitum concedere coacta omnem medicorum,
medicamentorumq; opem virtutesq; nequicquam sollicitavit. Cumq; per bien-
nium irata hygiea vitam tolerasset Matri tacta desiderio, num forte apud illam
remedia morbo pellendo idonea, iter ingreditur, variisq; superatis difficultati-
bus & periculis tandem & abhinc hebdomadis apud nos appellat, inque iplo portu
vita naufragium facit. ceterum quæ morbi facies longe felicius ipsius Dni. Me-
dici, Viri Nobiliss. Ampliss. atq; Experientiss. Dni. JO HANNIS JACOBI
DOEBELII, Medic. D. & P.P. longe celeberrimi, Fautoris Collegæ & Amici no-
strj honoratissimi verba delineabunt; ita vero ille: Biennium est, Et quod ecurrit
quantum ex Relatione habemus, quo beate funda D Omina Lipitoriana apud Belgas, ex
Puerperio, in Menocryphiam incidit, totalemq; atropbiā, Et tantum confessim Virium sumferat

malum'; ut belo jam tempore omnis reconvalescentie spes videretur decollasse, reassumpta postea modum ex parte vires ne quicquam crederentur restituisse nobis principium nutrificationis. Adeo Continuitatem Corporis occupabat fistula horrenda, Consistentia & Texturam flaccidas, & pro locorum natura inflatio; sanguinem, Phlegma; ut, cum ante aliquot ad Nos septuaginta, sic mutandi aeris qualidioris esse videbatur matrix modò mactissima gratia, Amstelodamo appelleret, tota SCORBUTICO-ASCITICA deprehenderetur. Vocatus à Matre, haud diu ante ex Morbi quasi Mortis faucibus hacenus erupta, ne Prognosi soli relinquem filiam dilectam, cum Prognosi quidem subinde aliqua precepi: sed eventu, ob diurnitatem saevitiamq; morbi non alio, quam quo hac nobis imponitur necessitas scribendi, qui, nisi & de adversis à Dō immisis, nobis esset gratulandum, & in ipsa Morte essimus Dei; magis doleremus beatè hinc diebus funtam, regiliū & Marito junctissimo, & Matri pientissime, & parifiliu magna spei jucundissimo Omnia solaminis, gracie, & benedictionis spiritum apprecantes. Cum verò vis morbi ultima quæque minitaretur, desiderii incendebatur percipiendi in fidei suæ augmentum Sanctissimū J. Christi corpus pro nobis traditum sanguinemq; effusum. Nec mora, precibus adeunt Virum summè Reverendum Ampliss. atque Excellentiss. DN. HENRICUM MULLERUM, SS. D. & P. P. undique celebratis, & Superintendentem Ecclesiarum nostrarum gravissimum. Annuit ille, ad properat. Exemplò peccata sua agnoscit, profitetur, detestatur, fide in Christum se erigit, vitaque sanctioris, si Deus ipsam superesse voluerit, studium pollicetur. Fit voti compos remissione peccatorum annunciatà fatiscentem cibo & sanguine spirituali refocillat, verbisque ad rem facientibus aculeos & solatia emori- enti pectori immittit. Hinc planè terrenorum pertusa aliquotiens dissolvi cupiit & esse cum Christo. Nec frustra. Placidā quippe analysi, ipsis Calendis Julii anni currentis abiturientem animam ad sedes quietas & gaudia coelestia Jesus totiens invocatus evocavit, cum annos implevisset 39, sex menses & aliquot hebdomadas. Deus fons solitorum in exhaustus lugentium pectora largissimis consolationibus inundet. Mactissimum Dominiū Viduum erigat; Matrem filiæ funus acerbè desolentem soveat, recreet efficacique solamine perfundat. Filiis superstitionibus Sp. sanctissimi gratia sit præstò, curam matris gerat, eos ducat & educet, regat, confirmet, ut in vidui mactissimi, aviaeque desolatae delicias & gaudiā adolescent. Quod reliquum est ad vos, Cives Academicī omnium ordinum vestris titulis conspicui, mea sub finem se convertit oratio: Vestram ex pertura humanitatem, benivolentiamque erga pie defunctam, & mactissimum viduum matremque, vos invitat ut frequentes exequias ire, presentiis vestris decus & solamen addere, ultimumque humanitatis officium persolvere ne gravemini. Agite igitur, constituite & mori ex hujus morte discite. Hodiè huic, eras forte nobis. Valetē.

P. P. sub Sigillo Rectoratus X. Julij
Anno 1674.

Universitäts
Bibliothek
Rostock

[http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn756285925/phys_0015](http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn756285925/phys_0015)

DFG

